1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 8. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го СІЧНЯ 1963 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 15, 1963 No. 8. VOL. LXX.

РІЧНЕ ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ОХОПЛЮЄ ВСІ ВАЖЛИВІ СПРАВИ НАЦІЇ

Вашингтон. — Президент Кеннеді в дні 14-го січня о год. 12:30 мав звернутися до об'єднаних Палат Конгресу з промовою Про стан Унії, в якій порушені є всі важливі закордонні і внутрішні проблеми ЗДА. Президент користується тепер в американському народі більшою популярністю, як минулого року, бо йому вдалося щасливо без війни розв'язати кубинську кризу. Президент промовлятиме до сенаторів і конгресменів та до закордонних дипломатів і його промову будуть передавати через телевізісні радіові стації. Сподіваються, що Президент заявить, що хоч шлях до тривкого миру є ще далекий, то все ж таки перед цією країною є добрі вигляди на те, щоб втримати мир у світі, як це видно з минулорічної розв'язки кубинської кризи. В світі є напруження, нерозв'язана є берлінська проблема, заіснувало непорозуміння між комуністичним Китаєм і Москвою, Індія є під атакою комуністичного Китаю. ЗДА мусітимуть бути дуже сильні, щоб своїм становищем могли впливати на те, щоб не допустити до вибуху світової війни, яка могла б бути катастрофою для людства в цій атомовій добі. І тому ЗДА мусять видавати більше як половину своїх річних витрат на озброєння і оборонний бюджет. Сподіваються, що Президент згадає в своєму зверненні Про стан Унії про те, що треба поважно збільшити видатки на досліди над космічними просторами, щоб ЗДА таки могли до 1970-го року вислати астронавтів - науковців на Місяць. В своєму зверненні Президент має домагатися, щоб Конгрес ухвалив закон про зменшення податків та про реформу податкової системи. Президент уважає, що зменшення податків є конче потрібне, бо воно скріпить економіку країни, яка розвивається в заповільному темпі, і в наслідок цього постійно є завеликий відсоток безробітних в порівнянні із загальним числом всіх робітних сил. Президент свідомий того, що внаслідок минулорічних виборів постали зміни в обидвох Палатах Конгресу, і тому ті урядові законопроєкти, які минулого року були відкинені, мають більшу можливість здобути потрібну більшість та стати законами. Ці законопроєкти, — це урядова програма про медичну опіку над старшими особами в рамах соціяльного забезпечення; це федеральна допомога публічним школам і допомога закордонним країнам принаймні в тій самій висоті, що цього фінансового року. Президент має сказати Конгресові й народові, що він плянує видати у фінансовому році, що зачинається 1 липня 1963 року, рекордову суму $99.5 більйона. Це буде бюджет на 6 більйонів більший в порівнянні з цьогорічними витратами в сумі 93.5 більйона. Уряд мусітиме вести завзяту боротьбу за ухвалення цього високого бюджету, бо є численні члени Конгресу, які не погоджуються на те, щоб поменшувати податки тоді, коли збільшується федеральний бюджет, і коли той бюджет має бути високодефіцитовий. Податки мали б зменшити на 8 до 9 більйонів долярів, і це зменшення мало б почати діяти від 1-го липня ц. р.

Кеннеді плянує численні закордонні подорожі в цьому році

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що президент Кеннеді плянує в цьому році відвідати численні закордонні країни, щоб особисто виконувати ролю амбасадора доброї волі та інформувати голов чужих держав про ЗДА. Вже давніше повідомлялося, що Президент має відвідати в цьому 1963-му році Коста Ріку і Бразилію. Передбачено є візити і до інших латинських американських держав. Президент хотів би відвідати й Японію, але пляни тієї подорожі ще не є опрацьовані. Кеннеді плянує поїхати до Америки, бо досі американський президент ще не був ні в одній новій американській державі. На думку Президента візита до Південної Америки була б дуже корисна Там немає зовсім стільки „протиєнкізму", як загально думається. Дотеперішні візити до Мехіка, Колумбії і Бенезуелі збільшили були популярність ЗДА, і це саме може бути після візити Президента до Бразилії, де є більше довір'я до ЗДА, ніж загально передбачається в цій країні. До Коста Ріки Кеннеді мав би їхати в квітні цього року, до Бразилії Президент мав їхати минулого року, але ту візиту відкладено внаслідок політичної нестабільности у Бразилії, і Кеннеді мав би туди поїхати цього року. Покищо немає дати, коли Президент міг би відвідати Японію. Ходять поголоски, що Президент мав би разом із дружиною відвідати Англію, де він колись, як син американського амбасадора студіював. Є великі труднощі в тому, яку групу американських держав мав би Президент ЗДА вперше відвідати, бо там є кільканадесять держав, які творять суперницькі групи. Корисною була б зустріч Президента ЗДА із французьким президентом де Голем.

Кастро дозволив 89 американським громадянам виїхати з Куби

Маямі, Флорида. — 13-го січня сюди прилетіли 89 кубинців — американських громадян, які вирішили покинути Кубу, де панує жахливий комуністичний режим Кастра. Вони прилетіли тим американським літаком, який возив викуп Кастрові за звільнення 1113 полонених. Звільнені є у віці від однорічної дитини до 84-річної жінки. Коли вони висіли з літака, не могли знайти слів, щоб висловити своє вдоволення з того, що їм вдалося виїхати з Куби. Адаліна Сандез сказала: „Я є американською громадянкою, але я вам заявляю, що відтепер старатисьму бути ліпшою громадянкою". Інша жінка Мадаліна Агустін тішилася тим, що її 23-місячний син був на один місяць замолодий, бо інакше комуністичний режим був би його взяв на примусове комуністичне виховання. Прибулі заявляють, що на Кубі є жахлива ситуація і що Кастра підтримують тільки 10 відсотків населення. 49-річний Граціяно Росельльо казав, що він поїхав був на Кубу, щоб побачити „чарівну революцію Кастра", але тепер покинув всі ілюзії про комуністичний режим. На його думку режим Кастра буде переможений, бо Кастро „підступом почав був заводити комунізм на Кубі", а кубинський нарід не є комуністами.

СУЖА уладила „Вечір проблем преси й журналістики"

Ню Йорк. — Спілка українських журналістів Америки (СУЖА) уладила в минулу п'ятницю 11 січня ц. р. в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку „Вечір проблем преси і журналістики". З короткими доповідями виступили за чергою: д-р Шлемкевич на тему „Публіцист і його світ", Борис Ржепецький „З Журналістичної статистики: факти і числа", Ярослав Курдидик „Інформація і пропаганда на службі держав" і Іван Кедрин: „Наша преса колись і тепер". Для урізнороднення висвітлювано теж фотознімки і фільм на показ, як новітніми засобами ведеться пропаганду за туристику і як українці переводять документацію актуальних подій. Голова ЛМКлюбу Сергій Литвиненко привітав приявних журналістів, а голова СУЖА І. Кедрин пояснив ціль того вечора, що ним проводив д-р Роман Кришталський. Інж. Михайло Пежанський і Роман Савицький з Філядельфії висвітлювали частину фільму про пластовий з'їзд з літа мин. року. Не вважаючи на погану погоду заля була вщерть повна слухачів, які висловлювали своє вдоволення.

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ БЕРЕ УЧАСТЬ У ВИСТАВЦІ ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ

Філядельфія. — У 158-ій річній виставці акварель, гравюр і рисунків, що її влаштовує Пенсилвенійська Академія Мистецтв у співпраці з Філядельфійським Клюбом Акварелі, починаючи від четверга 17-го січня ц. р., бере участь одним своїм рисунком також відомий український маляр і графік Яків Гніздовський. Відбувається виставка в приміщенні Академії про Брод і Черрі Стріт у Філядельфії.

ТОРНАДО В СТЕЙТІ ТЕННЕССІ

Поруйновані торнадом і порозкидувані наче дитячі іграшки в місті Спрінг Гілл, Тенн. мешкальні будинки. Причиною цього торнада був зудар гарячих і холодних повітряних масивів. Торнадо спустошив багато околиць в стейті Теннессі, але ж жертв у людях не було. Тільки три особи поранені.

Сенатор Рассел заповідає боротьбу проти зміни реґуляміну в Сенаті

Вашингтон. — Сенатор-демократ із Джорджії Ричард Б. Расселл відзначив своє 30-річчя в Сенаті і при тому заповів, що він поведе гостру боротьбу проти запроєктованих змін в реґуляміні Сенату, щоб внеможливити вести довгу обструкцію за допомогою виголошування довгих промов. Сенатор Расселл вже брав участь може в 12-ох обструкціях - філібустерах в Сенаті разом з іншими сенаторами з південних стейтів. 65-річний Расселл є противником законопроєкту про охорону громадянських прав негритянського населення в південних стейтах. Рассел сказав: „Я гадаю, що під час 30-річної праці в Сенаті я таки дечим причинився до того, щоб Сенат був найбільшою стабілізаційною силою в нашому уряду при збереженні конституції. Я сподіваюся, що буду цю працю продовжувати". Расселл є головою Сенатської Комісії Збройних Сил і членом двох інших важливих комісій: Комісії Видатків та Комісії Космічних Просторів.

Департамент справедливости звітує про успішну боротьбу зі злочинами

Вашингтон. — Головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді вислав свій звіт Президентові про працю того відділу департаменту справедливости, який займається поборюванням злочинности. Цей відділ очолює асистент Дж. Міллер, який повідомляє, що переслідування злочинців - ракетірів збільшилося в 1962-му році в порівнянні з 1961-им роком, на 300 відсотків, і на 700 відсотків у порівнянні з 1960-им роком. Число засуджених злочинців в минулому році зросло на більше як на 350 відсотків в порівнянні з 1961-им роком, і на 400 відсотків в порівнянні з 1960-им роком. Та все ж таки ще і надалі відбуваються незаконні льотерії, головним чином відбуваються заклади про спортові висліди в межах одного стейту. Треба б нового закону, який дозволяв би федеральним судам поборювати ці злочини і в межах одного стейту, а не тільки в міжстейтових розмірах. Федеральні суди ведуть слідство в справі перекупства професійних і аматорських спортовців, які мали відбуватися в 22-ох стейтах.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** виголосив в понеділок 14-го січня промову Про стан Унії, а 17-го січня він перешле до Конґресу бюджетове звернення. Економічний звіт перешле Президент 21-го січня. Аж при кінці січня має Президент вислати проєкт про податкову реформу та про зменшення прибуткових податків.

● **Летунство 10-го січня** випустило з повним успіхом найсильнішу далекосяжну ракету світу „Татан ІІ". Цю ракету випустили з підземного сильосу. „Титан ІІ", — 103 стопи завдовжки, а сильос є глибокий на 155 стіп.

● **Найближчий американський астронавт Л. Гордон Купер** має в квітні цього року відбути лет довкола Землі, який складатиметься з 22-ох кружлянь, а не 17-ох, як давніше плянувалося. Лет має закінчитися на Пацифіку коло острова Мідвей, де приземлювався астронавт Волтер М. Шірра 3-го жовтня після трьох кружлянь довкола Землі.

● **В нових податкових формулярах** пригадується платникам податків, що треба в податкових зголошеннях подати і ті прибутки, які мається з відсотків від банкових ощадностей. Те саме треба зробити і з прибутками від дивіденд.

● **9-го січня** комунікаційний сателіт „Рілей" надавав першу телевізійну авдицію до Европи і, між іншим, подавав сцену відкриття виставки „Мони Лізи" у Вашинґтоні. Передавав він також сцену, як пожежники гасили пожежу найбільшої в світі будівлі Імпаєр Стейт.

ХРУЩОВ У ВАРШАВІ

Насуплений і похмурий Нікіта Хрущов (перший зліва) проходжується у Варшаві із таким же насупленим і зрезиґнованим Владиславом Гомулкою, першим секретарем польської комуністичної партії. Зупинився Хрущов у Варшаві ніби то для відпочинку в його подорожі з Москви до Східнього Берліну, де відбувається збіговище провідників комуністичних партій, держав комуністичного бльоку і інших країн світу.

У Тоґо вбили президента — військові змовники захопили владу

Льоме, Тоґо. — У маленькій африканській державі Тоґо, яке було перед першою світовою війною німецькою колонією, опісля було поділене між Францію й Англію, а після останньої війни стояло під вірчим управлінням Об'єднаних Націй, військові змовники, підтримувані двома опозиційними партіями перевели вночі з минулої суботи на неділю 13 січня ц. р. державний переворот. Президента тієї республіки, 60-річного Сільвануса Олімпіо вбито кількома пострілами на вулиці, мабуть під час втечі до американської амбасади. Його тіло знайдено вранці на кілька кроків від будинку амбасади, прошите кулями, — його забрали спершу до амбасади та згодом передали родині. Сільванус Олімпіо дістав був вищу освіту в Німеччині та плавко говорив по німецьки, англійськи і по французьки — як одинокий з африканських володарів, що знав усі ці три західні мови. През. Кеннеді прославляв був його в березні мин. року, як одного з найвидатніших африканських лідерів, коли він приїздив до Америки, старіючись за економічну допомогу його країні. Між Тоґо і Ґаною була ворожнеча і Олімпіо та ґанський президент Кваме Нкрумах один одному закидали підтримування змовників проти їх режимів. На території обох сусідніх з Тоґо африканських країн — Ґани і Дагоней — перебували політичні втікачі, опозиціоністи до режиму Олімпіо. Вони тепер напевно вернуться. Покищо всю цивільну і військову владу перебрав Емануель Ґбоджові, який проголосив в державі вийнятковий стан, а в її столиці Льоме поліційну годину. Білим мешканцям в Тоґо — за вістками тамошнього американського амбасадора Леона Пулляди, не загрожує небезпека.

Чомбе обманув ОН і втік, війна в Катанзі продовжується

Елізабетвіль. — В минулу суботу ніччю катанґійський президент Мойсе Чомбе крадькома вийшов із свого палацу в Елізабетвілі та, переїхавши бічними вулицями катанґійським поліційним автом, передістався до міста Ндолі в сусідній Північній Родезії. Впродовж цілого дня конферував там в одному готелі із скликаними туди його найближчими співробітниками, а перед пресою відмовився скласти будь-яку заяву щодо своїх дальших намірів. За непотвердженими вістками, він переїхав знову до своєї головної кватири в Кольвезі, звідкіля продовжуватиме війну з військом Об'єднаних Націй. У випадку маршу тих військ на Кольвезі — тому місту й його електрівні та промисловим закладам грозить зірвання в повітря, бо вони підміновані европейськими військовими наємниками на службі Чомбе. Мойсе Чомбе обманув керівників місії ОН в Елізабетвілі і в головній кватирі ОН в Ню Йорку, бо вони звільнили його з домашнього арешту після того, як він заявив свою готовість співпрацювати з ними й облегшити мирну державно-адміністраційну уніфікацію Конґа. Що більше, він їздив впродовж двох днів з військовою асистою ОН та закликав своїх прохильників до співпраці з ОН. Однак Чомбе злякався, коли до Елізабетвілю прибула група 40 старшин державної конґолійської армії: він боявся, що його схоплять, перевезуть до Леопольдвілю і вб'ють й тому втік. Війська ОН просуваються в сторону Кольвезі. Вони мають поставити Чомбе ультимат, щоб він здав місто без бою та йому загрозять, що у випадку, коли б він виконав свої погрози й зірвав в повітря електрівню та копальні його поставлять перед суд, як протидержавного злочинця-саботажиста.

Відновлено переговори між ЗДА й СССР про атомові детонації

Об'єднані Нації. — В понеділок 14-го січня ц. р. мали відновитись — за офіційним звідомленням з минулої суботи — переговори між ЗДА й СССР про припинення всяких дальших ядрових експериментів. Повести такі безпосередні переговори вирішено на минулотижневій нараді през. Кеннеді й совєтського віце-міністра закордонних справ Василія Кузнєцова. Переговори над договором про припинення штучних ядрових детонацій ведено у Женеві у тричленній Підкомісії (ЗДА, СССР і Британія) в рямцях 17-членної Комісії Об'єднаних Націй для справ роззброєння. У грудні мин. року перервано наради на тій Підкомісії до 12 лютого ц. р. Справа ввесь час розбивалася через спротив Совєтів, щоб встановити міжнародну контрольно - інспекційну комісію, яка перевірювала б підозрілі землетрясення. Голова американської делеґації Артур Дін, який ще в переговорах про військове перемир'я в Кореї, у Панмунджомі, дав себе пізнати з подивугідної терпеливости і знання комуністичної психіки, недавно зрікся того становища. Його наступник ще не призначений. На понеділковій конференції, що мала відбутись в приміщенні совєтської делеґації до ОН, американську сторону мав заступити дорадник Президента у справах роззброєння Вільям Фостер, а большевиків репрезентуватимуть новий амбасадор СССР в ОН Микола Федоренко і голова совєтської делеґації в Женеві Сємьон Царапкін.

ДО СХІДНЬОГО БЕРЛІНУ ПРИЇХАЛИ ХРУЩОВ І ІНШІ ВАТАЖКИ

Берлін. — До Східнього Берліну з'їздяться з різних країн світу комуністичні ватажки. В понеділок 13 ц. м. мали прибути туди Н. Хрущов в товаристві комуно-польського лідера Владислава Гомулки. Хрущов перевів в Польщі кілька днів ніби „для відпочинку", фактично на засекречених нарадах. Місце перебування Хрущова в Польщі також затаєно. За газетними твердженнями, він мешкав в колишньому мисливському палацику Германа Ґерінґа біля Ольштина, тоді в Східній Прусії, тепер у Польщі. З комуністичного Китаю прибули член ЦК комуно-китайської партії Ву Гшіюхуан, кол. амбасадор в Юґославії, який через те став комуно - китайським фахівцем від „ревізіонізму". Йому товаришать Чанґ Пінґ-хуа, заступник члена ЦК партії, та Гшіюнґ-фу, керівник партійної пропаґанди. Це „другий ґарнітур" комуністичного Китаю, який проте саме тому, що нема там членів уряду, має більшу свободу рухів в атакуванні Москви. До совєтської делеґації належать партійний теоретик комунізму Борис Парамонов, керівник пропаґанди Леонід Ільїчев, головний редактор „Правди" Павел Сатюков і головний редактор „Ізвєстій", зять Хрущова Алексєй Аджубей. Американську комуністичну партію заступатиме Гаррі Вінстон, заступник її голови, — який, після звільнення його з в'язниці в 1961 р., живе тепер постійно в Совєтах. Прибув уже також з Болгарії Тодор Живков. Владислав Гомулка ніби має посередничити в спорі між Москвою і Пейпінґом, але на доказ, що польські комуністи підтримують московських в тому спорі — комуно-польський міністер закордонних справ Адам Рапацкі має поїхати в найближчому місяці з візитою до Індії. До Східнього Берліну прибула теж кубинська делеґація з міністром освіти Армадом Гартом у проводі, який після свого приїзду передав німецьким комуністам від Фіделя Кастра „революційний привіт оборонцям соціялізму і свободи". Німецькі комуністи обвозили в минулу неділю приїхавших чужинецьких комуністичних делеґатів дивитися на внутрішньо - берлінський мур, як на „захорону проти фашистів".

Британія хоче дістати американські атомові підводні човни

Лондон. — Голова Військової комісії в керівній Консервативній партії, парляментарний посол Артур Вер Гарвей, вернувшись з Америки, де він конферував з керівними американськими військовими чинниками та з керівниками промислу, що працює для американської оборони, заявив після повороту до Лондону, що британський уряд повинен настоювати, щоб ЗДА не тільки продавали Британії самі ракети „Поляріс", що їх вистрілюється з атомових підводних човнів, але й дали один такий човен для вишкільних цілей, та пляни й рисунки для будови таких підводних човнів. Водночас, він продовжував докори, що сиплються на ЗДА за припинення дослідів і продукції ракети „Скайболт", що нею мали бути вивіновані британські літаки. Він твердить, що — за осягненими в Америці фаховими інформаціями від фабрики „Даґлас Ейркрафт Корп.", яка будувала „Скайболт", досліди над цією ракетою були надзвичайно успішні, ото ж припинення їх мало ніби політичну, а не військову й грошову причину. Британський міністер військового летунства Джон Профумо теж тількищо вернувся з Америки, а група високих англійських морських старшин перебуває тепер в ЗДА у справах, пов'язаних з постачанням Британії ракети „Поляріс".

ЗДА понесли нові поважні втрати в Південному В'єтнамі

Сайґон. — В минулу п'ятницю впав в обширі ріки Меконґ американський військовий гелікоптер, при чому згинуло 7 американських військовиків. Впродовж 24 годин були примушені ще три інші гелікоптери приземлитись. Тіла поляглих 7 американських летунів віднайдено і поховонено. Таким чином число поляглих американців у „невиповідженій війні" проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі дійшло вже до 53, при чому 23 згинули в гелікоптерах. Таких гелікоптерів привезено до Південного В'єтнаму 100, з чого 23 були збиті, а з них 16 цілком знищені. Всі без вийнятку були вже поцілені партизанським вогнем. Ці втрати пояснюються фактом, що гелікоптери, які довозять просто на бойовище вояків, мусять ставати легкою до поцілення ворожим вогнем метою, тим паче, що це вперше застосовано тактику „гелікоптерової війни". Одною з причин цих втрат є й те, що здебільша ці гелікоптери — це старі машини.

У СВІТІ

● **В західньо - німецькому парляменті** зголошено вимогу до уряду, щоб той використав в своїй дипломатичній акції факт, що Об'єднані Нації силоміць переводять так звану уніфікацію конґолійської держави на тій основі, що Конґо було одностайне під бельґійською колоніяльною окупацією, а нічого не роблять, щоб перевести ліквідацію штучного поділу Німеччини на дві держави.

● **Італійський суд** звільнив 23-річного болгарського поручника Солякова, який 20 січня мин. року мусів приземлитись в Південній Італії, при чому при ньому й на його комуно-болгарському літаку знайдено приладди для шпигунської діяльности. Кількамісячне слідство прийшло до висновку, що Соляков казав правду, що він хотів втекти з Болгарії, а не вести шпигунську роботу для болгарських комуністів.

● **В Англії** буяли напереломі минулого й цього року найбільші сніги від часу, як почались метеорологічні записи. Тисячі худоби погинули, засипані снігом. Сніговія впала на Англію з особливою силою 27-го грудня 1962, при чому сотні авт були так несподівано заскочені нею на шляхах, що не встигли ні втекти, ні скритись, а застрягли в снігу, з найбільшими прикрощами для мотористів. Наприкінці першого тижня січня ц. р. настала відлига, яка загрозила повінню.

● **Першим втікачем із Східнього до Західнього Берліну у 1963 році** була 28-річна німкеня Крістель Мілке, яка переплила ріку Спре, що перепливає почерез Берлін. Температура атмосфери була 8,6 ступнів Фаренгайта, себто коло мінус 12 ст. морозу Цельзія. Крістель Мілке була острілювана з берегу комуністичною сторожею, але щасливо не поцілено її. Її негайно перевезли до шпиталю, де її відрятували. Вона призналась, що є „поганою пливачкою" та що перед скоком у воду покріпилась кількома чарками горілки. Втекла до свого нареченого, який два тижні тому зміг передістатись на Захід.

● **Американський амбасадор в Індії** Джон Ґелбрайт гостро засудив тих пакістанських та індійських політиків і журналістів, які військову допомогу Америки для Індії в її війні проти китайських комуністів використовують для загострювання взаємного спору за Кашмір.

СВОБОДА SVOBODA

Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00: six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Хрущов у Берліні

У вівторок 15-го січня ц. р. розпочинається в Східньому Берліні 6-ий з'їзд німецької Соціялістичної Партії Єдности, насправді комуністичної, який — з уваги на приявність делегацій від різних комуністичних партій світу — перетвориться у нове міжнародне збіговище комуністів. Знов же приїзд до Східнього Берліну Нікіти Хрущова напевно спонукав комуністичні партії різних країн вислати туди свій найперший ґарнітур. Запрошено на з'їзд і китайських комуністів, але не запрошено альбанських. Вже з цього маленького факту можна здогадуватися, що цей берлінський з'їзд стає черговим форумом для взаємних китайсько-совєтських лайок на тему „догматизму" й „ревізіонізму". Однак, невідомо, чи Хрущов використає цю нагоду ,щоб запропонувати комуністичну „конференцію на вершинах", щось вроді безпосередньої зустрічі його з Мао Тсе-тунгом, задля мирного, компромісового полагодження сварні в комуністичній родині, чи продиктує своїм сателітам нове засудження пейпінґських „догматистів".

Оцей совєтсько - китайський нібито ідеологічний конфлікт у зв'язку з інтерпретацією Маркса - Леніна .— це один аспект берлінського з'їзду. Другий аспект — відношення до Заходу. Майже з певністю можна очікувати, що Хрущов повторятиме свої фрази на тему співіснування, міжнародного роззброєння і вимининання ядрової війни компромісовим полагоджуванням конфліктів, що він вказуватиме при цьому на кубинську кризу, як на доказ правильности своєї тези, та що він вказуватиме на Зах. Берлін, як на наступну після Куби актуальну проблему, яку, мовляв, треба розв'язати з уваги на мирне співіснування народів. Зате невідомо, чи не захоче Хрущов, щоб доказати, що він є борець за перемогу комунізму не гірший за своїх китайських суперників, — розпалити нову міжнародну кризу довкола Берліну, атакуючи водночас Захід, як „імперіялістів", що не хочуть вирektися Західнього Берліну, як „випадної бази палячів війни з НАТО".

На таку можливість вказує атака „Ізвєстій" проти західніх держав з приводу Західнього Берліну, поведена того самого дня, коли Хрущов зупинився в дорозі до Східнього Берліну у Варшаві. Засекреченість його довгих нарад з Ґомулкою та приїзд до Берліну за день перед офіційним початком згаданого з'їзду німецької комуністичної партії вказують на дбайливу розплянованість тактики, яку Хрущов виявить на тому з'їзді. Кремлівські диктатори, як і їхні попередники із всесвітньої історії, можуть заскочити світ всякими вигадками, як це вже вони не раз робили. Проте, Хрущов завжди тримався, так би мовити, двоpейкової тактики: запевняти про свою миролюбність та проповідувати співіснування і водночас підготовляти воєнно-підривні дії та випадні бази, як у Ляосі, Південному В'єтнамі і на Кубі. Можна було відразу здогадуватись, що, зазнавши морально - політичної поразки в Карібському обширі, Хрущов буде намагатися якмога скорше виграти на іншому відтинку, щоб вибити з рук своїх противників арґумент, начебто він скапітулював перед „американськими капіталістами".

Невідомо тільки, як далеко піде Хрущов у тій новій грі, що її буде розігрувати в Східньому Берліні. Невідомо, чи він приїхав туди, щоб скріпити надшарпаний авторитет Вальтера Ульбріхта, про якого кажуть, що це „найбільш зненавиджений німцями німець", чи для того, щоб зліквідувати його політичну кар'єру. Ульбріхтові потрібна підтримка з Москви і якась „перемога" в берлінській проблемі, як кані дощ. Але йому жагуче потрібні теж західньонімецькі кредити, і він, як і Ґомулка, найбільше прагне спокою, а не війни. Захід, як видно з преси, бере на увагу різні несподіванки, але не втрачає нервів, сподіваючись, що не втратить їх і Хрущов і не розпочне авантюри, яка може довести до нової великої війни.

Викорінювання націоналізму

Головною суттю національного питання в СССР є не так його „ленінська розв'язка", що нею вихваляються московські большевики, як послідовне викорінювання націоналізму, плянове і безупинне витереблювання всіх „націоналістичних пережитків" — традицій, окремішностей, ідей і навіть почувань — із свідомости поневолених народів. Немає ні однієї ділянки життя, в якій Москва не знаходила б небезпечного для себе націоналізму.

З цього погляду дуже показовою для боротьби Москви з українським націоналізмом є згадувана вже на цьому місці брошура Івана Євменовича Кравцева п. н. „Развитие национальных отношений в СССР", зокрема її останній розділ „Национализм — враг народов". Показовою для тенденцій і методів боротьби з українським націоналізмом є ця книжка не тільки своїми ствердженнями, що „націоналістичні бацилі" дуже тривкі й живучі, що „націоналізм вибирає найбільш різноманітних форм і що він може пристосуватися до найрізнородніших умов і обставин", як своїми вказівками на те, де ще й досі проявляються „пережитки націоналізму" в житті народів СССР.

І. Кравцев дошукується цих пережитків у всіх буквально ділянках господарського й культурного життя в Україні і в інших республіках. Він знаходить їх і в спробах з'ясовувати сформування раднаргоспів, як нібито тенденцію на відокремлення союзних республік і створення замкнених національних господарств, в усіх проявах „місництва", значить у намаганнях дбати тільки про розвиток тієї чи іншої республіки, економічного району і навіть окремих господарських установ, у прибільшуванні „національних окремішностей", у відмові постачати сирівець чи індустрійну і сільськогосподарську продукцію в інші республіки й економічні райони і навіть у намаганні більших фондів для тієї чи іншої республіки із „союзного бюджету". Кожна спроба у згаданиму напрямку є — твердить І. Кравцев — порушенням принципів і позицій ленінської політики. Націоналістичні пережитки добачає він також у фактах протиставлення кадрів корінної національности кадрам інших національностей, що живуть в даній республіці, в намаганні добирати кадри тільки за національною ознакою чи національною мовою. З цього погляду І. Кравцев стверджує „закономірність переміщування людей з однієї республіки в другу" і попереджає, що всяке протидіяння цьому „об'єктивному закономірному процесові, найменший прояв націоналізму в доборі і розміщенні робітників, національна обмеженість — перешкоджують здійсненню величних завдань розгорненого будівництва комунізму". Національних пережитків дошукується І. Кравцев і в неприхильності чи нехіті до російської мови, в примирливому ставленні до буржуазних націоналістів і „в спробах переводити ревізію партійної оцінки ролі й значення дрібнобуржуазних націоналістичних партій і груп", в ідеалізації історичного минулого й у видвиганні національних окремішностей, в спробах заперечувати „прогресивне значення воз'єднання ряду народів з Росією", в намаганнях применшувати „вклад великого російського народу . . . в розвиток світової науки і культури" і т. д. Коротко кажучи, І. Кравцев, який ставить як остаточну мету комунізму, „повне злиття націй" і „відмирання національних особливостей і мов", затривожений не на жарти наявністю всіх тих „пережитків націоналізму" в Україні, і тому вимагає послідовної й запеклої боротьби з ними.

З другого боку, наведені І. Кравцевим факти і тенденції доводять, що український націоналізм, як і націоналізм інших народів СССР — не тільки живий і тривалий, але й невмирущий. Алярми І. Кравцева кажуть вірити що якщо Москві не повелося ще й досі, по 45 роках усіх можливих намагань і заходів, викоренити й знищити націоналізм, то левве чи й поведеться їй будь-коли добитися його ліквідації.

ЖИВІ ІДЕЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

В останніх днях грудня минулого року сталася в Маямі, на Флориді, подія, яка підтвердила, що навіть у нашому, повному скептицизму й цинізму, світі зберегли свою вимову такі вартості як героїзм, посвята, готовість до боротьби і самопожертви, а передусім сама ідея визвольної революції поневоленого народу. В тих днях перед Президентом ЗДА маршували викуплені у Кастра відділи кубинської інвазійної бриґади, яка в квітні 1961-го року пробувала підняти всенародне повстання проти кастрівської диктатури. Маршуючи перед Президентом чужої держави учасники кубинського визвольного руху не виявили нічого із своїх півторарічних переживань у в'язницях, у них не видно було слідів духового заламання або важких розчарувань, що мусіли глибоко запасти в їхні серця у пам'ятні дні інвазії, коли їх залишено напризволяще на мостових причілках Куби. Навпаки, зразу після звільнення з з'язниць вони заявили свою вірність ідеям кубинської революції і готовість далі боротися за визволення свого народу від накиненої йому диктатури.

Здається, така постава кубинських повстанців причинилася в немалій мірі до того, що Кеннеді вийшов їх вітати. При цій нагоді, переймаючи їхній прапор, він сказав: „Я можу запевнити вас, що цей прапор буде повернений вам знову у вільній Гавані... Користайте з кожної нагоди, щоб зберегти у вас і у ваших дітей ті вартості, що будуть вам потрібні тоді, коли Куба стане вільною. І коли це станеться, ваша бриґада буде у першому ряді переможних колон". А присутня на тій дефіляді дружина Кеннеді сказала: „Я була б гордою, коли б мій син міг стати в рядах вашої бриґади. Він ще замалий, щоб зрозуміти те, що сьогодні тут сталося, але у свій час я зроблю все, щоб йому з'ясувати розмір вашого геройства".

Очевидно, можна приймати такі слова на адресу кубинських патріотів як осолоджену пігулку, що має відвернути їхню увагу від прикрих споминів. А тих споминів багато. Ніхто інший, як урядові й неурядові американські чинники допомагали Кастрові сісти на гаванському престолі, дармащо, як сьогодні доказують незаперечні документи, Кастро ніколи не думав проводити в життя справедливі ідеали кубинської революції проти Батисти і вже в горах Сієрра Маестра був лише інструментом в руках комуністичної аґентури. Відомо також, що від початку 1959-го року уряд Айзенгавера знав про те, що Кубу поступово опановують комуністи, однак правда про це була якось замовчувана. Відомо також, що ніхто інший, як теперішній Президент ЗДА, заборонив дати летунську підтримку у вирішальних для кубинської інвазії в квітні 1961-го року, побоюючись, що це викличе війну з СССР. Нарешті відомо й те, що під час останньої кубинської кризи Москва робила багато для того, щоб дістати американську ґарантію для Кастра, що такі можливості брано під увагу у Вашингтоні і що взагалі під час тієї кризи сам кубинський народ і його визвольний рух ніякої серйозної ролі не грали, а були розглядані як об'єкт міжнародної гри між великодержавами.

Але якраз постава самих кубинців, тих, яких викупили у Кастра, і тих, які живуть під його режимом, пригадала сторонньому світові, що кубинське питання в канцеляріях великодержав поладнати не можна, що існує народ, який заявляє свої права і готовий за них боротися. Для людей доброї волі, що співчувають ідеям національного і соціяльного визволення поневолених народів, таке становище кубинських патріотів було ясним променем на тлі сучасної трагедії кубинського народу.

Цей аспект питання найбільш інтересний, а його значення універсальне. Бо кубинці не одинокий народ, долю якого сторонні держави хочуть вирішувати між собою. За самою залізною заслоною живе добрий десяток таких народів. Їх усіх розглядають на Заході, як російську сферу впливів. Це, зокрема, відноситься до не-російських народів Совєтського Союзу. Для деяких політиків Заходу вони — „традиційна" частина Росії, для самих же керівників СССР вони — кандидати на злиття в єдиній російській нації.

Але подібно, як у кубинському прикладі, ці розрахунки сторонніх сил робляться без господаря. Звичайно, становище поневолених народів совєтської імперії зовсім інше, як кубинського народу. Період збройно - підпільних акцій покінчився для тих народів найпізніше в половині 1950-их років, і тепер важко говорити про такі форми їхньої боротьби. Вони не мають також таких західніх протекторів, як їх мають кубинці.

Однак, питома вага тих народів і боротьби, що вони її ведуть, далеко переростає значення того, що відбувається на невеликому острові Карібського моря. Насамперед, тут іде в більшості про чисельні, соціяльно й економічно розвинені народи, з довгою традицією боротьби за незалежність. Їхні політичні аспірації і їхній героїзм не менший, як у кубинців. А в той же час чотирирічна зрада революції на Кубі виглядає як невинний епізод у порівнянні з тією масовою зрадою революційних ідеалів, в ім'я яких народи сучасної совєтської імперії підняли революцію проти царату. Також втручання Кремлю у внутрішні справи Куби відносно мале, коли порівняти його з тим спустошенням, яке посіяв Кремль серед підбитих народів своєї імперії. Тому й натуга визвольної боротьби поневолених народів совєтської імперії велика, а її ідеї живі не менше, як деінде.

Також зовнішньополітичне значення визвольної боротьби народів СССР значно більше. Вона ведеться не за усунення таких чи інших чужих ракетних баз, але за те, щоб на широких просторах евразійського континенту були привернені ті природні права на національну й соціяльну свободу, якими користуються інші народи світу. Такого широкого визвольного процесу ніяка стороння сила не зможе на довшу мету недобачувати.

М. П.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена.

Валерій Остапенко

ІЗ СТОРІНОК ОДНОЇ КНИЖКИ

Російські великодержавні шовіністи на еміґрації увесь час стараються переконати суспільну опінію Заходу в тому, що утотожнення російського народу з російським комунізмом є великою помилкою, що російський народ так само, як і інші підсовєтські народи, терпить від совєтського режиму, що, нарешті, в СССР примат держави над суспільством не має національного характеру.

Дехто на Заході з такими твердженнями погоджується. Це можуть бути звичайні люди і „експерти в російському питанні", політичні діячі та представники наукового світу, письменники і журналісти. Таке явище пояснюється різними причинами, але головною причиною, яка домінує над іншими, є незнання підсовєтської дійсности і відсутність того імунітету проти пропаґанди російського великодержавного шовінізму, що його мають, наприклад, українці.

Ось чому багато російських еміґрантів увесь час стараються проникнути в різні ділянки тутешнього життя, починаючи від державних установ і кінчаючи Голлівудом, щоб там скрізь на тлі службових обов'язків робити свою національну політику. І не випадково деякі тутешні автори літературних творів, кіносценаріїв або телевізійних „драм" з підсовєтською тематикою, наділяють свої персонажі такими прізвищами, як Петренко, Дяченко, Клименко, але не — Петров, Дячков, Клімов. Навіть авторові підручника для вивчення російської мови (The Berlitz Self-Teacher: Russian) хтось „нашептів на вухо" ввести в текст для практичного читання таке прізвище, як ... Голопупенко.

Все це виглядає так, ніби прізвища, що закінчуються на „ко", є характеристичними для представників совєтського режиму.

Про цих самих „енків" я й хочу тут дещо розповісти . . .

**

Якось, переглядаючи в місцевій книгарні книжки, я випадково натрапив на книжку совєтського полковника С. Н. Севрюгова — „Записки кавалериста". Прізвище автора здалося мені знайомим, і, перелистувавши книжку, я побачив, що в ній описуються події і люди також колись мені знайомі. Це мене зацікавило, і я купив книжку.

Це — спомини учасника другої світової війни, написані на взірець воєнних мемуарів і в дусі „совєтського патріотизму". Але щодо загального ходу подій, номенклятури військових частин і дійових осіб — все це відповідає дійсності. Останній факт дає можливість використати цю книжку, як наочний доказ, як неправдиво характеризується український народ перед вільним світом.

Головним об'єктом споминів полк. Севрюгова є військове з'єднання, яке на 90% складалося з кубанських козаків та українців.

Не знаю, як в національному відношенні назовуть таке з'єднання кубанські козаки та українці, на еміґрації сущі, але „там" вважалося воно за однонаціональне. Цієї засади і я буду дотримуватись.

Отже, вліті 1941-го року на Північному Кавказі був сформований кінно - козацький корпус. Мобілізація кіннотчиків для цього корпусу пройшла кубанськими станицями і українськими селами Ставропілля. Внаслідок цього новосформований корпус став однонаціональним. Це було новим явищем в совєтській системі комплектування їхніх збройних сил, фактичним відступом від твердо встановленого принципу мішано - національного складу армії.

Офіційного роз'яснення в цій справі не було, не цілком точно дає його і полк. Севрюгов. Але, за неофіційно існуючою версією, створення такого корпусу пояснювалось суто воєнними міркуваннями. В той час совєтському командуванню треба було мати під рукою окреме рухоме з'єднання, здібне до швидких маршів, раптових проривів і рейдів у глибоке вороже запілля. Очевидно, що таке з'єднання мусіло мати спеціяльно підготований особовий склад. Кубанські козаки та українці Ставропілля цілком відповідали цим вимогам, бо вони вже з своєї природи є найкращими в Европі кіннотчиками. Таку версію можна прийняти за правильну. Але при цьому постає питання: яку ж ґарантію мало совєтське командування, вірніше, совєтська влада, проти можливого виникнення в такому однонаціональному корпусі різних національних симптомів?

Полк. Севрюгов, сам того не помічаючи, дає відповідь на це питання. У своїй книжці він згадує дуже багато різних прізвищ, починаючи від рядових козаків, а кінчаючи генералами корпусу, при чому впадає в око такий факт: одночасно з підвищенням посад — командирів сотень, полків, дивізій — збільшується серед них відсоток російського елементу.

Оце й буде відповідь на питання — яку ґарантію мала совєтська влада проти виникнення в козацькому корпусі різних національних симптомів. І виходить, що совєтська влада в своїй національній політиці більше спирається на росіян, навіть безпартійних, ніж не-росіян, навіть партійних. Між іншим, це є найбільш слизьким місцем для російських великодержавних шовіністів, коли вони твердять, що в СССР примат держави над суспільством має суто партійний характер.

Тепер розгляньмо на конкретних прикладах — які ж становища в даному корпусі займали кубанські козаки та українці, оті всі „енки", що їх так „великодушно" прирівнюють до себе росіяни в своїх совєтських ділах. А щоб хтось мені не закинув необ'єктивність, або просто не подумав, що я фантазую, я буду точно додержувати книжки полк. Севрюгова. При цьому треба згадати, що цей останній був начальником штабу одної з дивізій даного корпусу і знав людей, очевидно, куди більше, ніж якийсь, скажімо, командир батерії.

Отже, майже всі сержанти корпусу мали такі прізвища, як Бутенко, Матвієнко, Трофименко, Стасюк, Осипчук, Кочур, Скиба, Гамалій та ін. Все це були молоді хлопці, які недавно закінчили полкові школи. Були тут і старшого віку козаки, колишні вахмістри або унтер-офіцери царської служби. Така перевага кубанців і українців серед молодшого командного складу була цілком допускальна для совєтської влади, бо в совєтських умовах молодші командири, хоч і є безпосередніми начальниками над солдатською масою, але їхня власна ініціятива зведена до мінімуму, вони, фактично, лише виконавці волі старшого начальства. Середній командний склад (ляйтенанти і капітани) має більші права та обов'язки, це вже люди з відповідною освітою і ширшим світоглядом. На таких людей совєтська влада вже дивиться, як на інтелектуальну силу. І що ж ми бачимо? В корпусі, який на 90% складався з кубанців та українців, таких ляйтенантів і капітанів, як Лющенко, Ткаченко, Шевченко, Фесенко, Батлук, Найчук, Виговський — можна було зустріти хіба по одному на сотню, батерію. Решта були росіяни, інколи кавказці.

Серед старшого командного складу (майори, підполковники і полковники) відсоток кубанців і українців відразу спадає майже до нуля. Щоб не бути голословним, уточню цей факт на підставі схеми організації даного корпусу. Кінно - козацький корпус, пізніше перейменований на 2-ий ґвардійський кавалерійський корпус, в період найбільшої бойової активности складався з 4-ох дивізій, які в свою чергу виділяли 22 полки: 16 кінних, 4 артилерійських, одну панцерну бриґаду і один полк реактивних мінометів — „Катюш". Якщо рахувати, що в кожному полку було щонайменше по 3 старших офіцери, а при штабах дивізій і при штабі корпусу — по 5, то разом усіх майорів, підполковників і полковників, було в корпусі майже 100. Полк. Севрюгов у своїй книжці згадує їх досить багато, але всі вони мають такі прізвища, як Смірнов, Соловйов, Сапунов, Калмиков, Прозоров, Жмуров, Шемякін, Заліпухін, Тімочкін і т. д. І лише кілька полковників, як Радзієвський та Ласовський, можливо не були росіянами. Я тут можу „допомогти" полковнику Севрюгову і назвати ще майора Журбу, але не думаю, що це змінить справу....

Нарешті, щодо вищого командного складу корпусу — генералів. Їх, звичайно, не було багато, і полк. Севрюгов згадує всіх. Ось вони: командири корпусу (в різний період часу) — генерали Даватор і Крюков, командири дивізій — генерали Плієв, Панкратов, Курсаков, Міллеров — всі росіяни.

Цікаво тут докладніше зупинитися на генералові Даваторові, як на людині, що їй совєтська влада довірила таку відповідальну посаду, як посада командира даного корпусу. Даватор — це тип совєтського генерала - партійця, цілком відданого совєтській владі, це втілення тієї влади з усіми її „атрибутами" — жорстокістю, брутальністю та цинізмом. Даватор був дуже експансивною людиною, але ця експансивність виявлялася не так по лінії воєнних знань чи воєнного мистецтва, як в умінні помітувати людьми, власно — помітувати, а не командувати. Натомість, коли на відтинку корпусу появлявся хтось із старшого начальства, наприклад, генерал Жуков, — Даватор відразу втрачав всю свою „генеральську гідність" . . .

Перед козаками корпусу Даватор старався показати себе за „свого". Він, наприклад, дуже пишався своєю кубанською шапкою, башликом, буркою, які, до речі, зовсім йому не пасували і він навіть не вмів їх носити; свою типово московську мову він пере-

(Закінчення на стор. 4-ій)

РЕЗОЛЮЦІЇ ВОСЬМОГО КОНҐРЕСУ УККА

ЩО ВІДБУВСЯ В НЮ ЙОРКУ 11-13 ЖОВТНЯ 1962

(1)

ВСТУП

Ми, репрезентанти американських громадян українського роду, зорганізованих у своїх церковно-релігійних громадах та суспільно громадських братерсько-запомогових, політичних, культурно-освітніх, наукових, професійних, господарських, жіночих, ветеранських, молодечих, спортових та численних інших організаціях і установах, зібрані на цьому нашому Восьмому Конгресі Американських Українців у місті Ню Йорку в днях 12-14 жовтня 1962 року, врочисто й однодушно заявляємо і знову підтверджуємо нашу повну і беззастережну льояльність нашій країні — З'єдиненим Державам Америки та їх Конституції і Хартії Прав, базованих на вірі в Бога і наданих Ним невід'ємних правах, між якими є права на життя і волю. Ми заявляємо і підтверджуємо знову нашу беззастережну вірність та повну підтримку високим ідеалам волі, незалежности, справедливости й рівности всіх під законом, виразниками яких є основоположники і батьки Американської Унії з Юрієм Вашингтоном та Абрагамом Лінкольном на чолі та в обороні і за перемогу яких боролися, проливали свою кров і клали свої голови на багатьох побоєвищах світу найкращі сини американського народу, між ними і численні вояки українського роду. Ми заявляємо і підтверджуємо знову нашу повну підтримку для всіх тих заходів нашої країни й її уряду, що спрямовані на дальше закріплення і повне здійснення тих ідеалів та на зміцнення моральних і фізичних сил З'єдинених Держав Америки і їх могутности для оборони і остаточної перемоги тих ідеалів у світі, бо вони вселюдські.

Рівночасно ми однодушно і однаково врочисто заявляємо свою гордість з нашого українського походження та з наших великих ідейних, історичних і культурних українських традицій і української спадщини, виразником яких є найбільший син українського народу Тарас Шевченко. Ми горді з того, що ці великі й найкращі українські ідеали волі, незалежности і справедливости для всіх та народоправства є співзвучні з найвищими ідеалами американського народу та всіх волелюбних націй світу. За ці свої ідеали та невід'ємні права і вольності український нарід складав упродовж всієї своєї тисячолітньої історії та й сьогодні складає в боротьбі за їх здійснення найвищі жертви крови і майна. За них боролися в рядах українських армій і сьогодні борються, проливають свою кров та складають свої голови в революційно-підпільній боротьбі також і наші сини та брати.

Виходячи з цих заложень, Восьмий Конгрес Американських Українців ще раз з'ясовує і підтверджує ті основні ідеї й ідеали, які відповідають життєвій правді та якими, згідно зі своїм статутом, мав обов'язок керуватися й керувався Провід Українського Конгресового Комітету Америки: його Екзекутива, Політична Рада, Рада Директорів, Ширша Рада та всі його складові клітини і Відділи впродовж минулого періоду діяльности на підставі постанов і резолюцій всіх попередніх Конгресів, та якими повинен керуватися також у майбутньому:

1. Як центральна діюча і репрезентативна організація Української Американської Спільноти, Український Конгресовий Комітет Америки у своїй діяльності керується найвищим добром З'єдинених Держав Америки та в їх добре зрозумілому інтересі найвищим добром України, як своєю провідною ідеєю.

2. Об'єднана в організаційних рямках Українського Конгресового Комітету, Українська Американська Спільнота бачить найвище добро Америки у збереженні та розвитку і в закріплюванні духово-моральних вартостей американської нації, спертих на Законах Божих та на Конституції ЗДА і їх Хартії Прав, а далі у постійній розбудові суспільного й господарського життя народу Америки, його науки й техніки, включно із постійним розвитком, розбудовою та збільшуванням збройних сил та всього оборонного потенціялу країни, яка в теперішній міжнародно-політичній ситуації та в обличчі загрози аґресивно-імперіялістичного комуно-московського большевизму поносить головну відповідальність за встановлення і збереження світового миру, базованого на волі і справедливості для всіх людей і націй та на законах народоправства і незалежности у самовизначуванні свого державного життя нарівні з усіми членами культурної вселюдської спільноти.

3. У вселюдській спільноті вільних і суверенних держав окремих націй світу належиться також вповні рівноправне місце Україні, як одній — згідно з її географічним положенням, розлогістю та суспільно-економічним і науково-культурним і людським потенціялом — із європейських великодержав. Без привернення волі, незалежности і суверенних прав Україні нарівні з іншими державами Европи й інших континентів не може бути ні миру, ані не може тривало втриматися суверенна воля також усіх інших націй світу, що перебувають поза засягом комуністичної московської імперії з її сателітами.

УКРАЇНСЬКЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ

1. Коли під час і після першої світової війни та в її результаті почалася політична перебудова світу під видвигненим президентом З'єдинених Держав Америки Вудро Вільсоном принципом самовизначення, український нарід один з перших скористав з цієї нагоди та в рр. 1918-19 самовизначився, встановивши своєю волею і силою свою де юре і де факто самостійну, соборну, ні від кого незалежну народоправну Українську Народну Республіку, з її суверенною владою, військом та міжнародними зв'язками. Восьмий Конгрес Американських Українців з вдячністю відмічує, що головні Акти цього самовизначення українського народу з 22-го січня 1918 і 1919-го років мають вже зрозуміння серед американського народу, доказом чого є проголошуваний та відзначуваний щорічно в Конгресі ЗДА та в багатьох стейтах і містах Американської Унії 22-го січня День Української Незалежности.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати безпосередньо до ЗУАДКомітету у Філядельфії: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE — 5020 OLD YORK ROAD — PHILADELPHIA 41, Pa.

Виставка патентів в УІАмерики

Виставка патентів українських винахідників в Українському Інституті Америки буде, мабуть, уважатися своєрідним і новим явищем у житті української спільноти у вільному світі.

Державні народи не мають потреби влаштовувати подібні виставки. У них функцію виставок перебирають патентові уряди, які згідно з законом реєструють і публікують у своїх вісниках зголошені винаходи, не зазначуючи національного походження авторів. Таким чином затрачається слід про вклад винахідчивости чужонаціональних громадян у процесах розбудови промисловости й цивілізації даної держави.

Українці не мали змоги реєструвати своїх винахідників ані на рідних землях ні на еміґрації у вільному світі. Тому й не диво, що про українські винаходи, ані про українських винахідників світ мало знає.

Розглядаючи цю проблему, Управа Українського Інституту Америки привітала ініціятиву свого президента, п. Володимира Джуса, влаштувати виставку патентів українських винахідників у вільному світі. В тій цілі покликано окремий Комітет.

Сьогодні можемо сказати, що спроба вдалася. За короткий відносно час ми зареєстрували коло 20-ох українських винахідників та коло 100 документів про опатентування їх винаходів. З кількома ведеться ще далі листування.

Винаходи ці мають різний характер. Їх можна поділити на різні галузі техніки й промисловости. Починаючи від дрібніших механізмів, що можуть найти чи находять приміненння в щоденному житті, медицині, індустрії тощо, найдемо тут теж винаходи складніших механізмів і машин, винаходи нових хемічних продуктів і споруд для них, а також і винаходи, що мають пристосування в металюргійній промисловості.

Чи мала кількість тих винаходів уже від років використовується у продукції нашими винахідниками-промисловцями (Володимир Джус, Стенлі Світлик, Петро С. Гардий, і ін.), деякі використовується іншими підприємствами.

Можна сказати, що Український Інститут Америки цією виставкою:

а) започатковує реєстр опатентованих винаходів українських винахідників у вільному світі;

б) дає змогу українському громадянству а теж ширшому американському загалові зазнайомитися з працею і вкладом українських винахідників у промислово - виробничі та цивілізаційні процеси в країнах їхнього нового поселення;

в) служить як осередок для виміни думок та обговорення можливостей використання винаходів для їхньої реалізації в процесах продукції:

г) заохочує будучих потенціяльних винахідників до праці над оформленням і опатентуванням їхніх ідей;

ґ) дає можливість до створення архіву-музею винаходів українських винахідників, як студійного матеріялу для будучих історіографів української еміґрації у вільному світі.

Вітаючи щиро на цій виставці винахідників і дорогих гостей — глядачів, сподіваємось, що найдемо в усіх дальшу підтримку для розбудови ще одної досі занедбаної ділянки в житті української громади у вільному світі.

Інж. Остап Балабан,
голова Комітіту Виставки Патентів.

Вісті з Каліфорнії

Три маркантні події

В листопаді на терені Лос Анджелесу відбулися три важливі події, з нагоди яких варто дещо сказати, не зупиняючись виключно на хронологічному їх відзначенні, та звичайному репортерському реґіструванні.

Український театр в Лос Анджелесі

В той час, коли так багато говориться про необхідність творення українських театрів по містах нашого розселення в Америці, в Лос Анджелесі такий театр уже існує і діє. В суботу, 17 листопада гурток українських артистів дав „ХМАРУ" А. Суходольського з участю 25 осіб, в тому числі хористів і танцюристів. Три сотки людей, що були на виставі, однозгідно вважають за добру, навіть дуже добру гру артистів драми. Після вистави призабута тема створення театру в Лос Анджелесі знову стала актуальною серед каліфорнійських українців. Перша вистава Гуртка Українських Артистів під орудою арт. П. Гурського і проф. музики О. Милентова дала поштовх не лише до створення театру (він уже створений самоініціяторами!), а до надання йому можливостей до дальшого і постійного існування і росту. Сцена Укр. Нар. Дому, хоч Дім той великий і величавий, не пристосована для вистав, тому і „Хмару" виставлено в чужому театрі. Режисер Петро Гурський кілька разів звертався до окремих членів нашого Осередку з пропозицією створення укр. театру при нашому Домі. Він хоче мати український театр з українськими артистами, ставлячи українські речі і на українській сцені для користи також українського Нар. Дому в розумінні і національному і фінансовому. Проявляє безупинну ініціятиву також в цій справі білорус і довголітній приятель українців проф. Милетів. Те саме говорять і любителі - артисти нашої громади, які не мають де показати свої таланти. На жаль, ми не спромоглися піти назустріч дійовим людям мистецтва. Але тепер, після такого успішного першого виступу стихійно організованого укр. театру та після прийняття до уваги, що вже готуються „Сорочинський ярмарок", а далі в пляні: „Катерина", „Запорізький скарб", „Ой, не ходи Грицю", Управа Культурного Осередку, напевне, скличе спеціяльну нараду в цій справі і буде скоро і сцена в нашому Домі і офіційно заіснує при нашому центральному осередку вже заснований і діючий Український Театр.

День Листопадового Зриву

В зв'язку з Академією Листопадового Зриву, що відбулася в Нар. Домі Лос Анжелесу в неділю, 11 листопада ц. р., хочемо спеціяльно відзначити працю людини, яка завжди спричинювалася до імпозантности кожної імпрези, але особливо Листопадової, на якій добре виголосив свій реферат п. Слободинський, як завжди гарно грав на піяно Вірко Балей та особливо помистецьки деклямував п. П. Марцинів. І все ж враження не було б таке ефектовне від всієї імпрези, коли б пан В. Гірка не виготовив і цим разом цікавого і хідожньо скомпонованого макета на всю сцену. Присутнім на академії чи не найбільше заімпонував той макет-малюнок у синіх хмарах, що виглядали так природньо, красувався Собор Св. Юра, над яким звисали, мов живі, різнокольорові листки листопаду, а внизу в повній величності — січовий стрілець...

При цій нагоді варто згадати, що постійні імпозантні удекорування сцени пана Гірки знайшли свій відгук серед членів Україн. Мистецького Об'єднання, які вже запросили цього доморослого декоратора до свого Об'єднання з метою створити для нього умовини для дальшої і постійної праці в цій ділянці при нашій громаді.

Дмитрові Якубенкові - 65 літ

З нагоди переходу п. Дмитра Якубенка на емеритуру-пенсію, при Укр. Культурному Осередку в Лос Анджелесі був створений загально національний комітет для відзначення 65-ти літнього ювілею цього улюбленого громадою диригента кількох українських хорів на протязі кількалітнього його перебування в Каліфорнії та активного учасника Українських Визвольних Змагань. Будучи членом хору сл. п. О. Кошиця та об'їхавши з ним і його піснею пів світу, Д. Якубенко (Бенко) змінив шаблю бійця на камертон диригента і тим заслужив великої популярности серед тих, хто його знає, або чув спів хору під його орудою. Тому то серед сотки людей, що прийшли на так звану чайну вечірку, щоб відзначити Ювілей маєстра, були представники від багатьох українських організацій і об'єднань в Лос Анджелесі: Від УКО вітав ювілята п. мгр. Веселий, від УЛМОК — професор В. Гаєвський, а пані Гаєвська вручила китицю квітів, від Управи парафії св. Андрія — Я. Нагірний, від католицької громади — інж. Скробко, від центрального хору „Кобзар" — П. Марцинів, від хору, що ним керує Бенко, — М. Старовійт, від Союзу Українок — пані Васильків, як також інж. Артемовський, пан Вусик з Німеччини та інші. Були й подарунки від прав. громади, вірші від друзів та цікаві спомини приятелів. Вечіркою керував військовий побратим і цивільний співхорист п. інж Л. Романюк.

Іван Овечко

З життя мистецьких груп Міннесоти

28 листопада українська громада Твін Сити відзначила Ювілей композитора Миколи Віталійовича Лисенка.

Репрезентативний український Хор „Дніпро" за власною ініціятивою підготував старанно ювілейну програму, дбаючи про високий рівень виконання і оформлення. Вийшло пресвячене ювілеєві ч.-2 Бюлетеню „Вісті", що видає хор „Дніпро". Програма концерту в 2-х мовах і добре оформлена. Портрет композитора виконав маляр М. Михалевич. Дбаючи про посилення зв'язків між мистцями українцями, Управа хору запросила до участи в концерті відомих співаків з Вінніпеґу: панну Іванну Карасевич — меццо сопрано і п. Ярослава Семчишина — бас.

Молода хористка „Дніпра" Ірма Корсунська розпочала програму деклямацією вірша М. Рильського „Микола Лисенко".

В змістовній доповіді Ніна Вулавицька подала присутнім яскравий образ М. В. Лисенка людини і композитора.

Залунало „Не забудь юних днів", — муз. М. Лисенка на слова І. Франка в чудовій інтерпретації Іванни Карасевич. Другою її точкою була побутова пісня „А я свого чоловіка", оригінально інтерпретована, з розумінням характеру дієвих осіб пісні.

Обидва твори написані для сопрано, але артистка співала їх легко, без напруження, в кантиленах і в притишенні, показавши високу школу і власний тонкий артистичний смак.

„Журливо й задумливо співав „Мені однаково" — бас Ярослав Семчишин, витримавши в тому тоні твір до кінця, викликавши у слухача почуття журби і пригноблення. 2-ю точкою було „У тієї Катерини". Артист співав прочулено і трохи драматизуючи доніс до слухача той твір. Закінчили ту частину дуетом „Коли розлучаються двоє". Ця вічно молода пісня сподобалася молоді і старшим. Авдиторія щиро оплескувала виконавців, а панна Іванна дістала від Хору китицю троянд. Хорова частина містила в собі пісні й композиції різного жанру. Програма в цілому складена вдало і виконана добре. Кілька пісень особливо сподобались авдиторії своєю динамічністю: „Пряля", „Верховина", „Ой гай мати", „А вже весна". Дуже вдало і жваво виконано жартівливу пісню „Ох, та не люби двох". Зокрема в „Прялі" виявилися добра заспіваність і добірні голоси в жіночому ансамблі.

„Туман хвилями лягає" — хор з 1-ї дії опери „Майська Ніч", який вважається за шедевр у музичній літературі, виконано з широтою й відчуттям теми: молодість після тяжкої праці спішить до гурту на розвагу.

В цілому концерт є одним з успіхів Хору „Дніпро", який ставить собі за мету репрезентувати перед американцями скарби українського мистецтва і тим підвищити питому вагу нашого народу в опінії місцевого населення, та прищепити нашій молоді любов до української пісні і музики і виховати молодих пересмців співочого мистецтва.

Першу ціль „Дніпро" вже нераз осягнув, виступаючи перед численною американською авдиторією: в Коледжі м. Вайнова, в Капітолі стейту Міннесота, в програмі телевізії, в Норзтроп - авдиторії Університету Міннесоти, в програмі Тижня Поневолених Націй і інш.

Другу ціль здійснює: має добрі початки: майже половина складу співаків, — це молодь.

Хор добре репрезентується й зовнішнім виглядом. Залежно від програми, хор виступає в т. зв. юніформі — вишивані блюзки й сорочки, а спідниці й штани чорні — або в стилевому народньому вбранні, за порадою маляра Олекси Булавицького, гарно дібраному в кольорах і деталях.

9 грудня хор „Дніпро" брав участь, як хор-соліст у великій імпрезі „Крістмес Педжент" з колядками, виступаючи в народному убранні. Виступ цей відбувся на запрошення спонзора імпрези Пресового Клюбу Твин-Сіті.

Хор має в пляні й виїздні концерти. Тепер починає готуватися до відзначення концертом 5-річчя своєї праці. Саме пора б уже тим співакам, що досі стоять осторонь, приєднатися до корисної праці хору.

Громада слідкує за успіхами свого хору й бажає йому творчого успіху.

О. Костюк.

Загальні Збори Батьківського Комітету Школи Українознавства при „Самопомочі" в Ню Йорку

18-го листопада м. р., о год. 1-ій по пол. відбулися Загальні Збори Батьківського Комітету Школи Українознавства при „Самопомочі" в Ню Йорку. Участь батьків була чисельна, що вказує на зацікавлення батьків школою.

Збори відкрив голова Батьківського Комітету інж. Іван Гурик, який привітав голову Шкільної Ради при УККА проф. д-р Е. Жарського, голову Відділу Т-ва „Самопоміч" проф. М. Лисогора, референта справ молоді при Централі „Самопомочі" — інж. Білинського, директора Українознавчої Школи інс. І. Василишина та учительський збір і батьків. Зборами проводив радник Б. Ластавецький, а секретарював дир. В. Баранецький.

По звітах голови Комітету, управителя школи, фінансово - адміністраційного референта школи та голови Контрольної Комісії розвинулася речева дискусія на високому рівні. Дискусія пішла в тому напрямі, щоб збільшити кількість дітей в школі. Батьки зобов'язалися повести потрібну акцію в цьому напрямку.

По уділенні абсолюторії уступаючій Управі і Контрольній Комісії вибрано нову управу в такому складі: І. Гурик — голова, Т. Шевчук — містоголова, В. Баранецький — секретар, Е. Людкевич — фінансовий референт, пані: М. Ярош, С. Рудик і Н. Когут — члени та Контрольної Комісії в такому складі: Б. Ластавецький — голова, О. Черник і В. Роговський — члени. Загальні Збори прийняли правильник, що буде переданий Шкільній Раді при УККА до апробати, ухвалили річну вкладку для членів у висоті 2 долярів та погодилися одноголосно на висоту шкільних оплат та буджет школи.

Ухвалено одноголосно резолюцію, що справа українознавчих шкіл не є справою тільки батьків і тих нечисленних організацій, що спонзорують їх, а є загальною справою цілого українського громадянства та всіх організацій включно з УККА, які повинні дати цим школам повну моральну та матеріяльну піддержку.

Батьки з довірям дивляться в будуче і вірять, що школа буде розвиватися і є вдоволені зі змін, що наступили в новому шкільному році. **І. Г.**

ДІТРОЙТ ФЛИНТ

і ОКОЛИЦЯ!
СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ,
Осередок ім. Пилипа Орлика

— влаштовує —

КОНЦЕРТИ
КАПЕЛІ БАНДУРИСТОК

під мист. керів. П. ПОТАПЕНКА.
(Капеля в посиленому складі і з оновленим репертуаром).

В ПРОГРАМІ:
КОЛЯДКИ, народні і повстанські ПІСНІ.

Флинт: НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1963 р.
год. 3:00 по пол.
заля УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ — 3321 W. Pasadena.

Дітройт: СУБОТА, 26-го СІЧНЯ 1963 р.
год. 7:30 вечора
авдиторія THE DETROIT INSTITUTE OF ARTS — Woodward and Kirby.

КВИТКИ на концерт в Дітройті нумеровані, в ціні 2. дол., 1.50 дол. і 1. дол. Їх можна набувати в українських книгарнях і крамницях.

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ в США

повідомляє

що за спільним домовленням із Комітетом Об'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Ню Йорку — Філія УККА,

у суботу, 26-го січня 1963 р.
в год. 7:00 вечора
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ,
140-142 2-га Еве. — в НЮ ЙОРКУ

— відбудеться —

СВЯТОЧНИЙ БЕНКЕТ

для відзначення проголошення
45-их Роковин САМОСТІЙНОСТИ
й 44--их Роковин
СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Під час Бенкету виступлять з промовами визначні українські громадсько-політичні діячі та представники поневолених Московщиною народів.

У мистецькій частині візьмуть участь солісти:
— Камерна співачка п-ні ГАННА ШЕРЕЙ, меццо-сопран;
— П-ні ОЛЕНА ЗАМ'ЯТА — сопран;
— Пан ПАВЛО ПУШКАРЕНКО — тенор;
— Пан ІГОР ЗАМ'ЯТИН — бас.

ВСТУП на Бенкет — $10.00 від особи.

Зголошення, разом із грішми, надсилати до 19-го січня 1963 р., на адресу:

UKRAINIAN FINANCIAL COMMITTEE
P. O. Box 95, Cooper Station, New York 3, N. Y.

✝

З глибоким смутком повідомляємо, що в п'ятницю, 11-го січня 1963 р. в Нюарку, Н. Дж., відійшла у Вічність

бл. п. Анеля ҐІЛЕВИЧ

вдова
по бл. п. ОЛЕКСАНДРОВІ ҐІЛЕВИЧЕВІ,
проживши 68 років.

Тлінні останки Покійної зложені в похоронному заведенні Литвина в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН — відбудеться у ВІВТОРОК, 15-го СІЧНЯ 1963 року, в год. 9:00 рано, із згаданого похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., й опісля на Вічно Зелений (Евер Ґрін) цвинтар.

Покійна осиротила шваґра Володимира Ґілевича в Нюарку та Родину в Україні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ в БОФФАЛО, Н. Й.

з великим сумом сповіщає своїх Членів та все Українське Громадянство про смерть

✝

д-ра ЮРІЯ МАКОВСЬКОГО

яка наступила дня 8-го січня 1963 року, на 73-му році життя, в Ляикастер, коло Боффало, де Покійний останьо проживав.

Тлінні останки д-ра Ю. Маковського спочивали у похоронному заведенні Івана Масляника, при 90 Сентрал Евеню в Ляикастер, Н. Й.

Похорон відбувся в суботу, 12-го січня ц. р., в год. 8:45 враці, з пох. заведення на місцевий цвинтар.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Боффалівський Відділ УЛТПА

ПРЕДСТАВНИЦТВО ВИКОННОГО ОРГАНУ УНРАДИ в США

повідомляє Українське Громадянство, що
в НЕДІЛЮ, 20-го СІЧНЯ 1963 року
з приводу 9-ої РІЧНИЦІ СМЕРТИ

бл. п.
Андрія ЛІВИЦЬКОГО

Президента
Української Народньої Республіки
відбудеться

ПАНАХИДА

в українських церквах, після Богослужби.
Представництво В. О. УНРади в США

З глибоким жалем і сумом звіщаємо, що дня 10-го грудня 1962 року померла, на 73-му році життя, наша Найдорожча
МАТИ, БАБУСЯ, СЕСТРА, БРАТОВА і ТЕЩА
вдова по бл. п. о. ДМИТРОВІ

Олена з Рудницьких
ХАБУРСЬКА

в місті Рогатині, Івано-Франківської області, Зах. Україна.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА И ПАНАХИДА

будуть відправлені
в СУБОТУ, 26-го СІЧНЯ 1963 року,
в год. 9:00 ранку,
в ТОРОНТІ — в церкві БМНП, при вул. Бетерст, 276.

Родину, Приятелів та Знайомих Покійної просимо з'єднатися з нами в молитвах за спокій її душі.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Дочки — Ольга ЛУКАВЕЦЬКА й Ростислава МАТЛА з мужами і дітьми
Сини — БОГДАН з родиною
і мґр. ОМЕЛЯН з родиною
Сестра — Надя КОКОЛЬСЬКА з родиною
Шваґер — о. Степан ХАБУРСЬКИЙ з родиною
Зять — д-р Юліян ЛИСЯК

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

Теодора БЕКЕСЕВИЧА

уродженого в Тернополі
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в СЕРЕДУ, 16-го СІЧНЯ 1963 року,
в год. 8:00 рано,
в українській католицькій церкві св. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.,
на яку запрошує Приятелів та Знайомих Покійного

дружина ПЕЛАГІЯ БЕКЕСЕВИЧ з дітьми

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ" в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

— відбудуться —

в суботу, дня 19-го січня 1963 р.
в год. 4:00 по пол.
у ВЛАСНИХ ПРИМІЩЕННЯХ, при
558 Summit Ave., — Jersey City, N. J.

ДИРЕКЦІЯ

Листопадові Роковини у Вашингтоні

Об'єднання Українців у Вашингтоні 4-го листопада м. р., по полудні в залі Лайонс влаштувало Листопадові Роковини. Сцена була дбайливо прикрашена. На стіні посередині висів тризуб на тлі килиму, прибраний дубовим листям.

Програму започатковано Апелем вояків всіх армій.

Апель відобрав сотн. П. Петрик. Вояками на сцені командував поручник О. Зінюк. Академію відкрив голова ОУВ — ред. Іван Дубровський. Виголосив доповідь ред. Д. Корбутяк. М. Ставничий добре рецитував. З відчуттям Юлія Лапацька продеклямувала „У храмі св. Юра" — Б. Лепкого.

На Академії була і музична частина, що її бездоганно виконував чоловічий квартет під керівництвом д-ра Е. Гіля. Квартет проспівав: „Стрілецьмим шляхом" — М. Гайворонського; „Чорна рілля ізорана" — С. Людкевича, тда „Гей не дивуйтесь, добрії люди", — історична пісня в обробці М. Лисенка. Фортепіяновий супровід спочивав в руках п. М. Ставничої. За мистецьке оформлення сцени постарався інженер Т. Дячок. Академія закінчилась відспіванням „Ще не вмерла Україна", що започаткував чол. квартет, а співали всі присутні. В святі брали участь місцеві пластуни і пластунки.

Мирон Пилипець

ІЗ СТОРІНОК ОДНОЇ КНИЖКИ

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

плітав козацькими жартами, прислів'ями, що також зовсім не пасувало до специфічної кубанської говірки, якою говорили кіннотчики корпусу. Полк. Севрюгов, звичайно, дуже вихвалює Даватора, він навіть зазначує, що в корпусі на честь Даватора склали пісню і що та пісня була популярною. Поперше, не „склали", а склав якийсь фронтовий „поет". Подруге, ця пісня зовсім не була популярною. Популярними піснями в корпусі були такі, як „Їхав козак на війноньку", „Тече річка", „Як умру, то поховайте" і т. д.

Підходячи об'єктивно до книжки Севрюгова, зважуючи всі „за" і „проти", можна було б допустити, що навіть така наглядна перевага россіян серед старших офіцерів корпусу сталася випадовою, мовляв, під час формування корпусу на Кубані не було відповідних офіцерів серед українців і кубанців, тому їх мусіли замінити росіянами. Алеж в дійсності було якраз навпаки: росіян присилали в корпус з віддалених частин або навіть з резерви, в той час, як тут же на Кавказі в розпорядженні командувача Північно - Кавказької воєнної округи були сотні офіцерів кубанців та українців, які вже встигли побути на фронті, були раненими і після видужання чекали на нові призначення.

Чому не їх, а саме росіян, призначали в козацький корпус — це тяжко пояснити випадком.

На оссобливу увагу заслуговує політичний склад корпусу — комісари та політруки. Майже всі вони, як пише полк. Севрюгов, до прибуття в корпус займали різні адміністративно - партійні посади тут же на Кубані і в Ставропілі. Інакше кажучи, разом з недавніми колгоспниками та робітниками Кубані та Ставропілля в козацький корпус прибули і їхні недавні „хазаї" — оті різні секретарі райкомів, голови міських, станичних, сільських рад, інструктори пропаґанди і т. д. Вся ця „непорушна твердиня" совєтської влади — в цивілі і в армії — репрезентувала себе, як „товарищі" Овчинніков, Аґуреєв, Чуренков, Попов, Карасьов, і лише один (Бог його зна, звідкіля він узявся), як — Борисайко. Полк. Севрюгов, як совєтський полковник і автор „патріотичної" книжки, мусів би згадати більше таких „Борисайків", але чому він цього не зробив — пояснюється дуже просто. Таких „Борисайків" у козацькому корпусі майже не було.

Взагалі в совєтській армії у т. зв. „корпусі воєнних комісарів" було дуже мало будь-яких „енків" — без різниці — з Київщини, Полтавщини, Одещини чи з Кавказького підгір'я, Єйського лиману, Ставропіля.

Цей незаперечний факт, між іншим, підтверджує близьку спорідненість совєтських тверджень про „всенародність" совєтської армії з твердженням російських великодержавних шовіністів на еміґрації, коли ці останні тичуть нам в очі маршалом Тимошенком чи іншими українцями в совєтській армії. Ці панове чомусь не враховують, що сорокамільйоновий народ, становлячи одну п'яту частину населення СССР, мусів би мати у „всенародній" армії куди більше маршалів, ніж це є в дійсності. Чи може серед українців нема людей, здібних до військової служби? Хотілося б бачити, скільки дійсних, талановитих маршалів міг би дати український народ, але для власної армії.

У книжці полк. Севрюгова є немало місць, з яких видно, наскільки совєтська влада не довіряє не-російським народам. Наприклад, при даному корпусі був, як це вже згадувалось, полк реактивних мінометів — „катюш". Цей полк не формувався разом з корпусом на Кубані, а прибув у його розпорядження вже в боях під Москвою. Реактивні міномети були в той час ще новою і засекреченою зброєю, тож цілком зрозуміло, що обслуга при них мусіла бути особливо надійною. В совєтських умовах це відноситься не так до технічної підготови персоналу, як до політичної, тобто тут мусіла бути повна ґарантія, що цей персонал не зрадить совєтську владу, не перейде на сторону ворога і не передасть йому секрет нової зброї.

Кому ж совєтська влада довіряла в цьому відношенні? Не знаю, може це було випадково, але, в той час, як у кінних ескадронах і батеріях переважно зустрічалися чорняві та смугляві хлопці — при реактивних мінометах були біляві та рожеві „парні", і коли будь-кого з них питали, звідки він, відповідь була: „Я — москвіч!" . . .

**

Що тут мохна сказати на закінчення?

Зробити якийсь загальний висновок — це значить нав'язувати свою думку іншим, брати на себе непосильну ролю якогось, скажіми, „експерта в російському, чи совєтському, питанні". Я ним не є. Я навіть самим заголовком цього допису — „Із сторінок одної книжки" — попередив, що буду лише переказувати те, що пишуть інші. Отже, нехай читач сам зробить висновок з усього, що тут було сказано.

Якби ж я був на місці читача, я сказав би сам до себе приблизно так:

„А все ж таки ми слабо боронимо наших земляків на батьківщині від наклепів різних людей. Де б ми не були і щоб ми не робили, але поки ми самі є Петренками та Іваненками, Петрущаками чи Іваницькими — нам, а не чужим людям, належиться інформувати світ про нашу бaківщину, з всіми її людьми та ділами — великими й малими, добрими й недобрими, близькими нам і далекими. Бо чужі люди не завжди скажуть правду.

Короткі вістки

● **У Токіо** непроглядні маси народу залягли майдан і бічні вулиці довкола королівськопо палацу в день 1 січня ц. р., маніфестуючи свою вірність монархові та бажаючи йому і його родині щасливого Нового Року.

● **Кол. італійський король** Умберто, який тепер має вже 58 років і живе на вигнанні в Португалії, вперше за останніх 16 років, відколи італійський референдум скасував монархічний і ввів республіканський режим, виступив з великою політичною заявою, в якій гостро критикував політику теперішнього італійського уряду Амінторе Фанфані, опертого на голосах лівих соціялістів. Він закидав тому урядові ведення італійської економіки до катастрофи інфляції та політичну безвідповідальність.

● **Департамент рільництва** стверджує, що цього року 15 мільйонів шкільних дітей їстимуть в школах шкільні полуденки в більше як у 65,000 школах.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СУБОТА, 19-го СІЧНЯ 1963:

АСТОРІЯ, Л. Ай., Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 5, в год. 6:00 по пол., в церковній залі. Просимо всіх членів прибути, бо на порядку Зборів буде звіт Контрольної Комісії з цілорічної діяльности Відділу. В дальшому просимо вплачувати всі свої вкладки на час. Управа Відділу на 1963 рік: М. Левицький, предс.; А. Малан, заст. предс.; А. Климишин, кас.; І. Сидор, секр. С. Кривен і М. Заровенний, Контр. Комісія. Г. Василик і І. Марко, опікуни хворих. — Нові мешканців Асторії, що бажають стати членами УНСоюзу, можуть зголоситися у секретаря Відділу: І. Сидор, 3132 — 36th Astoria, L. I., Tel.: RA 8-6033.

AMBRIDGE, Pa. — Річні і Місячні Збори Відд. 161, в год. 7:00 веч., на яких буде вибір нових урядників Відділу. Слідуючі Збори відбудуться 9-го лютого ц. р., на яких буде порушена справа забави в дні 23-го лютого ц. р. — В. Гладьо, рек. секр.

МІЛВОКІ, Виск. — Річні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 103, в год. 7:00 веч., в церковній залі, при Савт 11 вул. і Вест Вашингтон. — Ці Річні Збори мали відбутися 22-го грудня мин. року, про що члени були повідомлені оголошенням у „Свободі" та поштовою карткою. На жаль, присутніми були лише 3 урядники, через що Збори відложено. Тому ще раз апелюємо до всіх членів Відділу з проханням прибути на Збори та вибрати Управу на біжучий рік. — Управа.

НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1963:

ГЕММОНД, Інд. — Річні Збори В-ва св. Й. Хрестителя, Відд. 107, в год. 2:30 по пол., в церковній залі св. Арх. Михаїла. Всі члени обов'язково повинні прибути. Вибір нового уряду на 1963 рік, звіти та інші важні справи. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва Преч Діви Марії, Відд. 112, по другій і третій Службі Божій, в церковній залі св. ап. Петра і Павла. — Просимо всіх членів з терену міста й околиці прибути на ці Збори. — А. Шмуцок, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 127, в год. 11:30 перед пол., в церковній залі, при Філморе і Онейда вул. Проситься членів брати учавть у Зборах і вплачувати вкладки на час. Тим членам, які з різних причин не були на Річних Зборах, подаємо склад нової Управи на 1963 рік: І. Була, предс.; А. Кобрин, заст. предс. і організатор у Відділі та окрузі; п-ні М. Гаравус, фін. секр.; П. Гаравус, кас.; М. Левицький, рек. секр. Д. Дранка, помічник рек секр. — Управа збиратиме вкладки кожної неділі, при тому полагоджує всі справи, зв'язані з Відділом. Побір вкладок в тому самому часі і місці, як подано вище.

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 347, в год. 1:00 по пол., в залі, де звичайно. Просимо усіх членів прибути на Збори, в програмі яких буде: звіт за минулий рік і вибір нової Управи на 1963 рік. — С. Потен, предс.; С. Чопик, кас.; Г. Тимчій, секр.

WILKES-BARRE, Pa. — Річні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 99, в парафіяльній залі, зараз по великій Службі Божій. — В. Валіґун, секр.

ЯНГСТАВН, Огайо. — Річні Збори Б-ва св. ап. Петра й Павла, Відд. 274, в год. 2:00 по пол., в залі при 1915 Росел, вул. Просимо всіх членів прибути на Збори, вирівняти всі залеглості, вислухати звітів Управи за минул. рік. та вибрати нову Управу на 1963 рік. А. Кравець, предс.; Т. Сенедяк, секр.

ST. JOSEPH, Mo. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 355, в год. 2:00 по пол., в церковній залі. — Проситься всіх членів прибути на означений час. — Управа.

ARNOLD, Pa. — Річні Збори Відд. 296, в год. 2:30 по пол., в приміщенні Українського Горож. Клюбу. На порядку: вибір нових урядників на 1963 рік. — П. Лобур, секр.

ШИКАГО — Південь, Ілл. — Річні Збори Т-ва Українсько-Американська „Єдність", Відділ 35, в год. 4:00 по пол., в домі УНСоюзу, при 1519 Захід 51 вул. На порядку нарад: відкриття Зборів і вибір Президії; відчитання протоколу з попередніх Зборів; Дискусія над протоколом; звіти Управи і Контр. Комісії; дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступ. Управі; вибір нової Управи на 1963 р. та внески і запити. — Управа.

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва ім. Ст. Мельничука, Від. 331. Проситься членів прибути на ці Збори, на яких буде звіт з мин. діяльности Відділу та вибір нової Управи на 1963 рік. — М. Ключка, предсідник; А. Романюк, секр.

FREELAND, Pa. — Річні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 429, в церковній залі св. ап. Петра і Павла, при 921 Walnut St., зараз по закінченні Служб Божих. — І. Перковський, сеньйор, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — Річні Збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Відділ 476, зараз по Службі Божій, в новозбудованій залі, ч. 59-69 South Second Partition St. В програмі Зборів: звіти Контрольної Комісії та вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься всіх членів до участи в Зборах. — І. Юсько, предс.; М. Маряк, кас.; П. Маряк, секр.

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Річні Збори Т-ва ім. Є. Коновальця, Відд. 438, в год. 2:00 по пол. — В. Франт, предс.; С. Терлецький, секр.; С. Терлецький, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Відділ 217, в год. 2:00 по пол., в парохіяльній залі, при 305 Гудсон Еве. На цих Зборах будуть звіти фінансового референта та Контр. Комісії. Крім цього, буде заприсяження нової Управи на 1963 рік. Проситься всіх членів прибути на час. — В. Колданський, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Річні Загальні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд 271, в год. 2:00 по пол., в залі на Лакаванна Еве. Звіти Управи за минулий рік та вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься усіх членів прибути. — М. Дучій, предс.; І. Гуцул, кас.; І. Чопко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Збори Т-ва „Жидачів", Відд. 393, в год. 3:00 по пол., в залі УН-Дому, при 140 Second Avenue. Порядок Зборів: звіти Управи та вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься всіх членів прибути на Збори. — І. Вербовський, предс.; Є. Баланда, кас.; П. Бойко, секр.

СКРЕНТОН, Па. — Річні Збори Т-ва „Над Збруча", Відд. 280, в год. 3:00 по пол., в Укр. Горожанському Клюбі, при 440 Wyoming Ave. Присутність всіх членів обов'язкова, з огляду на важливість деяких справ та вибір нової Управи на 1963 рік. — Р. Рубльовський, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Річні Збори Б-ва св. о. Миколая, Від. 106, в год. 1:00 по пол., при 841/43 Норт Вестерн Еве. Перед Річними Зборами, від год. 11:00 до 1:00 буде побір вкладок. В програму Річних Зборів входять: звіти Управи з цілорічної діяльности, звіт доходів і розходів та вибір нової Управи на біжучий рік. Крім цього, на цих Зборах будуть вирішені деякі справи, рішення яких залежне від всіх членів. Довгуючих членів просимо вирівнювати залеглості. Членів, які довжні більше, як за 4 місяці — будуть суспендовані. — А. Іванюк, предс.; Г. Дацьків, фін. секр.; М. Попіль, кас.

ЧЕТВЕР, 24-го СІЧНЯ 1963:

ЛІМІНГТОН, Онт., Канада. — Річні Збори Відд. 504, в год. 7:30 веч., в залі УНО, Con. D. Проситься членів прибути на Збори та принести належні вкладки. — С. Барна, секр.

Посмертні згадки

Григорій ДУБИНА — член Т-ва ім. І. Франка, Відд. 241 УНСоюзу в Вунсакет, Р. Ай., помер дня 24-го грудня 1962 р., в лікарні, де перебував довший час. Покійний вступив до Відділу 1926 р. Народився в м. Зборів, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марту, 2 доньки: Анну і Ольгу. — Вічна Йому Пам'ять!

Ст. Бардачевський, секр.

Петро ЧОПИК — довголітній член Т-ва „Клюб Поступовий", Відд. 70 УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 24-го грудня 1962 р., на 71-му році життя. Покійний походив із села Помонята, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину, 2 сестри і 3 внуків. Похорон відбувся в п'ятницю, 28-го грудня м. р., з пох. заведення І. Ковальчика до укр. кат. церкви св. ап. Петра і Павла, а опісля на цвинтар Holy Cross Cemetery, North Arlington, N. J. — Вічна Йому Пам'ять!

П. Костик, секр.

Стенлей ОРИНАВКА — член Відділу 351 УНСоюзу в Наяґара Фолс, Н. Й., помер несподівано дня 30-го грудня 1962 року. Покійний народився в Тернополі. Полишив у смутку дружину, 2 синів та доньку. Похорон відбувся 4-го січня 1963 року. — Вічна Йому Пам'ять!

Е. Грицин

Гелена ОНІСКОР — членка 204 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., померла на 2-го січня 1963 р. Покійна народилася в ст. Пенсилвенія в 1917 р. Полишила у смутку мужа Едварда, 2 синів, Едварда та Алана й брата Теодора. Невмолима хвороба пістряка, підкосила життя в самому розквіті. Похорон відбувся 7-го січня 1963 р., з пох. заведення П. Яреми, до церкви Ст. Брідж, Р. К. Покійна похована на Ст. Раймонт цвинтарі. — Вічна Їй Пам'ять!

В. Гасій, секр.

ТАРЗАН, ч. 4967. Нова небез пека!

Кілька годин пізніше перед сумерком, Тарзан зворушливо закликав Лейка. Він знайшов численні сліди.

— Відтепер наш напрям є відомий, — казав мавполюд. — Але нам буде краще зачекати до ранку.

І так два чоловіки вирішили таборувати, — несвідомі того, що дивні, похмурі сотворіння готовилися до нападу!